

Asia: VN/5698/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain ja rikoslain 48 luvun 6 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit suojeluesityksenteko-oikeutta ja suojeluesityksestä kuulemista koskeviin ehdotuksiin

Etelä-Savon ELY-keskus toteaa, että esitetty yhteisöjä koskeva suojeluesityksenteko-oikeuden laajennus on perusteltu ja tervetullut muutos, joka selkeyttää nykykäytäntöä ja parantaa kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa elinympäristöönsä.

Etelä-Savon ELY-keskus esittää vielä harkittavaksi, olisiko rakennusperinnön alueellisena asiantuntijana toimivilla alueellisilla vastuumuseoilla syytä olla oikeus rakennussuojelua koskevan esityksen tekoon. Alueellisilla vastuumuseoilla on laaja tietopohja ja osaaminen alueensa rakennusperintöä koskevissa asioissa, ja oletettavasti niiden mahdollisesti tekemät esitykset olisivat punnittuja ja hyvin perusteltuja sekä kohdistuisivat arvokkaan rakennusperinnön suojelemisen kannalta merkittäviin kohteisiin. Toisaalta alueellisten vastuumuseoiden asema alueella toimivina mutta päätösprosessin ulkopuolisina asiantuntijaorganisaatioina voi myös olla suojelun onnistumisen kannalta merkittävä.

Asianosaisten kuulemisen osalta ELY-keskuksen voi joskus olla hyvinkin hankalaa saada tietoonsa rakennuksen ja kiinteistön haltijoita. Asia tulisi huomioida lakimuutoksen valmistelussa, esimerkiksi osoittamalla kiinteistön/rakennuksen omistajan velvollisuudeksi haltijoille tiedottaminen.

Kommentit alistusmenettelyn purkamiseen ja muutoksenhakua koskeviin ehdotuksiin

Etelä-Savon ELY-keskus pitää alistusmenettelyn purkamista kannatettavana. Muutos todennäköisesti lyhentäisi suojeluprosessin kokonaisaikoja selvästi. Samalla Etelä-Savon ELY-keskus toivoo, että ympäristöministeriö kehittää suojeluprosessin ohjausta ja menettelytapoja sekä panostaa valtakunnalliseen koulutukseen, jotta tasalaatuisuus ja -puolisuus säilyy sekä suojeluprosessissa että suojelupäätöksissä koko maassa.

Kommentit ehdotettuihin poikkeamisluvan edellytyksiin ja lupamenettelyyn

Etelä-Savon ELY-keskus pitää ehdotettua poikkeamislupaa mahdollisena ja tietyin rajoituksin jopa hyvänä uudistuksena. Nykyinen suojelupäätös prosesseineen on melko raskas, ja joissain tilanteissa olisi rakennuksen käyttöä ja säilymistä edistävää, jos suojelupäätöksestä voitaisiin rajatusti poiketa. Poikkeamisella ei luonnollisestikaan tule hyväksyä suojelun tosiasiallista purkamista tai rakennuksen muutoksia niin, että sen erityisarvot häviävät. Poikkeaminen todennäköisesti lisää sekä ELY-keskuksen että Museoviraston työmäärä jonkin verran, mutta Etelä-Savon ELY-keskus katsoo, että joustavampi lainsäädäntö voisi tässä kohdin olla sekä rakennuksen säilymisen että sen omistajan etu. Poikkeaminen tulee kuitenkin rajata selvästi koskemaan vain välttämättömiä muutoksia, jotka eivät vähennä kohteen suojelun perusteena olevia erityisarvoja.

Kommentit korvaussäätelyä koskeviin ehdotuksiin

-

Kommentit ehdotuksiin, jotka koskevat rikostunnusmerkistöjä sekä menettelyä rikosasioissa ja tarkastuksissa

-

Kommentit viranomaisten tiedonsaantioikeutta koskevaan ehdotukseen

Viranomaisen tiedonsaantioikeutta koskeva uusi 23 b § on tarpeellinen.

Muita huomioita esitysluonnoksesta

Etelä-Savon ELY-keskus pitää esitysluonnosta hyvin valmisteltuna, muutoksiltaan kannatettavana ja perusteluiltaan selkeänä. Esitetyt muutokset vahvistavat ELY-keskusten tehtävää suojelupäätösten tekijänä ja valvontaviranomaisena, ja tulevat todennäköisesti jonkin verran lisäämään työmäärää. ELY-keskusten asiantuntijoiden koulutukseen ja yhteistyöhön tulee ohjata jatkossa riittävästi resursseja.

Korhonen Eero
Etelä-Savon ELY

Hesso Laura
Etelä-Savon ELY - Alueiden käytön ja luonnonsuojelun palvelut